

Motion om granskning av DNA-baserade tester av järv samt standardisering av provrörskorkar

Till: SSR

Från: Girjas sameby

Datum: 1/3-25

Bakgrund

DNA-testning används som en metod för att kartlägga järvstammen och fastställa populationens storlek. Dessa resultat påverkar beslut om skyddsjakt, ersättningar för rovdjursangrepp och den övergripande förvaltningen av järv.

Det har dock uppstått tvivel kring hur dessa tester hanteras av den ansvariga myndigheten, särskilt av den myndighet som har det övergripande ansvaret för DNA-baserade tester. För att bevara förtroendet för rovdjursförvaltningen är det nödvändigt att granska arbetsmetoderna och säkerställa att prover hanteras korrekt och opartiskt.

Vidare har det framkommit att det finns skillnader i provrörens färgkodning beroende på om proverna samlas in av samebyar, Länsstyrelsen eller andra aktörer. Dessa skillnader väcker frågor om varför insamlingsrutinerna inte är enhetliga och huruvida detta påverkar provhanteringen och analysresultaten.

Problemformulering

1. Bristande förtroende för den ansvariga myndigheten – Det saknas transparens kring hur DNA-tester hanteras, och det finns misstankar om att arbetsmetoderna inte är objektiva eller konsekventa.
2. Oklara skillnader i provrörskorkarnas färger – Det är oklart varför samebyar, Länsstyrelsen och andra insamlare har olika färg på korkarna till DNA-proverna, vilket kan leda till skillnader i hantering och analys.

Förslag

För att säkerställa en rättvis och transparent hantering av DNA-baserade tester av järv föreslår vi att:

1. En oberoende granskning genomförs av hanteringen av DNA-tester för att säkerställa att analysmetoderna är vetenskapligt korrekta och att alla prover behandlas lika.
2. Den ansvariga myndighetens arbete utvärderas för att säkerställa att uppdraget sköts objektivt och enligt gällande riktlinjer.
3. Standardiserade provrör och färgkodning införs för att eliminera eventuella skillnader mellan samebyars prover och prover insamlade av Länsstyrelsen eller andra aktörer.
4. Ökad transparens i insamlings- och analysprocessen genom regelbunden rapportering och samverkan med samebyar, så att förtroendet för DNA-inventeringen stärks.

Motivering

- En rättvis och vetenskapligt korrekt DNA-inventering är avgörande för en hållbar rovdjursförvaltning.
- Skillnader i hantering och färgkodning av prover kan påverka resultatens tillförlitlighet och måste därför förklaras och standardiseras.
- En oberoende granskning kan öka förtroendet för DNA-analyser och säkerställa att de används på ett objektivt sätt.

Vi yrkar därför att en granskning av SSR vad gällande DNA-testernas hantering genomförs samt att standardiserade rutiner införs för provtagning och färgkodning av provrör.

Samebyn vill även genom denna motion ställa frågan till Landsmötet :

-Då dessa DNA-insamlingar ser ut att vara en norm i fortsättningen, ska/kan SSR börja kräva förekomst av järvhannar som vi förstår inte har ersättning för i dagsläget ?

Girjas sameby
Box 130
98122 Kiruna
girjas.norrkaitum@gmail.com

Motion från Girjas Sameby – granskning av DNA-baserade tester av järv samt standardisering av provrörskorkar

Styrelsens förslag till beslut

Styrelsen har behandlat frågan vid Styrelsemöte den 9 april 2025.

Inventering av stora rovdjur i Sverige har en stor betydelse för förvaltningen av stora rovdjur både på nationell, regional nivå och på samebynivå, inventeringen ligger till grund för de beslut om olika åtgärder som fattas inom ramen för förvaltningen, exempelvis licensjakt/skyddsjakt. Vidare får inventeringen också stor betydelse för den ersättning som betalas ut till samebyarna, en ersättning som ska täcka såväl skador som förebyggande åtgärder.

Styrelsen anser i likhet med motionären att det är av största vikt att inventering genomförs på ett sådant sätt som speglar verkligheten både vad gäller populationerna av rovdjur och de insatser som krävs för genomförande. Vidare menar styrelsen att systemet måste vara rättssäkert och förutsägbart.

SSR har under åren vid flertalet tillfällen lyft fram de brister med inventeringssystemet såväl tidigare system som nuvarande.

Resultatet av en misslyckad rovdjursinventering får allvarliga konsekvenser för våra medlemmar i hela renskötselområdet, missvisande resultat påverkar den enskilda renägaren men också förvaltningen i dess helhet vilket är mycket allvarligt.

Styrelsen uppfattar motionen som ett uppdrag till SSR att genomföra en analys av DNA inventeringen och hanteringen av DNA analyserna

Mot bakgrund av vad som framkommit i motionen lämnar styrelsen följande förslag till beslut

SSR:s styrelse föreslår till landsmötet att besluta

Att uppdra till styrelsen att genomföra en analys av DNA inventering i enlighet med intentionen i motionen.